

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 295/2022-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Marcelom Ružarovským, advokátom, A. Žarnova 11C, Trnava, proti postupu a uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 22Ek/1502/2020 z 9. marca 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručanou ústavnému súdu 25. apríla 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením všeobecného súdu v exekučnom konaní, ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na nové konanie.

II.

2. Proti sťažovateľovi ako povinnému 2 bolo 25. septembra 2020 začaté exekučné konanie na základe opätovného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie, ktorým sa domáha vymoženia pohľadávky priznanej vykonateľným rozsudkom okresného súdu zo 7. mája 2015. Exekučným titulom boli sťažovateľ a povinná 1 zaviazaní spoločne a nerozdielne zaplatiť oprávnenému odplatu za poskytnutie ubytovacích služieb na základe ústnej zmluvy o ubytovaní a súhlasu s konečnou sumou na účte za poskytnuté služby podpísaného oboma povinnými.

3. Sťažovateľ sa návrhom na zastavenie exekúcie podaným v zákonom stanovenej lehote po doručení upovedomenia o začatí exekúcie domáhal jej zastavenie podľa § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku, dôvodiac skutočnosťami brániacimi vymáhateľnosti exekučného titulu. Navrhoval zastaviť exekúciu pre rozpor exekučného titulu s verejným poriadkom. V súvislosti s tým dal

okresnému súdu do pozornosti právoplatný trestný rozsudok zo 16. októbra 2020, ktorým bola povinná 1 uznaná vinnou z trestného činu podvodu, ktorého sa dopustila voči oprávnenému tým, že ním poskytnuté služby si objednala a využila s úmyslom za ne zaplatiť. Za rozporné s verejným poriadkom a dobrými mravmi sťažovateľ považuje vymáhanie nároku na náhradu škody spôsobenej trestným činom proti iným osobám ako právoplatne odsúdeným páchatelom. Poukazoval na nutnosť aplikácie § Civilného sporového poriadku, keď je súd pri dokazovaní viazaný rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal. Poukázal tiež na ďalšie trestné konania vedené proti povinnej 1 za trestné činy majetkového charakteru, v ktorých má postavenie poškodeného. V dôsledku toho by sa exekúcia mala viesť len proti povinnej 1.

4. Okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie zamietol, pretože nezistil žiadnu okolnosť odôvodňujúcu zastavenie exekúcie podľa § 61k ods. 1 Exekučného poriadku. Uviedol, že nemôže v danej veci aplikovať § 193 Civilného sporového poriadku, pretože v exekučnom konaní je súd viazaný výrokom exekučného titulu. V sporovom konaní všeobecný súd môže rozhodovať o nárokoch na náhradu škody spôsobenej spáchaním trestného činu a vtedy je viazaný rozhodnutím trestného súdu o tom, že trestný čin bol spáchaný a kto ho spáchal. Zo sťažovateľom predloženého trestného rozsudku vyplýva, že oprávnený bol odkázaný uplatniť si nárok na náhradu škody v civilnom procese. Vysporiadal sa aj s námietkou rozporu s dobrými mravmi, keď uviedol, že korektív dobrých mravov nesmie neprimerane oslabovať subjektívne práva oprávneného.

5. Sťažovateľ podal proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažnosť, ktorú okresný súd ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením zamietol. Podľa tohto rozhodnutia vyšší súdny úradník správne zistil skutkový stav a z neho urobil aj správny právny záver. Preto sa okresný súd stotožnil s odôvodnením jeho rozhodnutia. Nad rámec odôvodnenia sťažnosťou napadnutého uznesenia sa okresný súd vysporiadal s námietkou sťažovateľa o nedodržaní zásady koncentrácie konania, keď mu súd nedoručil vyjadrenie oprávneného k jeho návrhu na zastavenie exekúcie na vyjadrenie. Nepovažoval ju za dôvodnú, keďže Exekučný poriadok exekučnému súdu takúto povinnosť neukladá. Okresný súd reagoval aj na nemožnosť aplikácie § 193 Civilného sporového poriadku, pričom zvýraznil skutočnosť, že sťažovateľom predložený trestný rozsudok upravuje vzťah výlučne medzi oprávneným a povinnou 1 a že v ňom uvedená skutková veta nedopadá na vzťah medzi ním a povinnou 1, pretože nekonštatuje, že by bol povinnou 1 uvedený do omylu. Po oboznámení sa s odôvodnením exekučného titulu okresný súd prihliadol aj na to, že sťažovateľ v spore nenamietal to, že spolu s povinnou 1 uzavrel zmluvu o ubytovaní s oprávneným a že spolu s ňou využíval služby oprávneného. K sťažovateľom predloženým rozhodnutiam o iných trestných konaniach vedených proti povinnej 1 konštatoval, že s prejednávanou vecou nesúvisia.

III.

6. Sťažovateľ opätovne namieta, že okresný súd nepostupoval v súlade so zásadou kontradiktórnosti konania a nedostatočne odôvodnil napadnuté uznesenie. Nestotožňuje sa s právnym záverom o tom, že aplikácia princípu kontradiktórnosti sa v exekučnom konaní neuplatní a že Exekučný poriadok nepredpokladá doručenie vyjadrenia oprávneného k návrhu na zastavenie exekúcie. V súvislosti s tým uvádza, že v judikatúre ústavného súdu existujú na uplatnenie princípu kontradiktórnosti v exekučnom konaní rozdielne názory a okresný súd nezdôvodnil, prečo vychádzal práve z toho, ktorý princíp kontradiktórnosti v exekučnom konaní vylučuje.

7. Sťažovateľ okresnému súdu vytýka, že sa dostatočne nevyrovnal s jeho sťažnostnou námietkou o rozpore exekučného titulu s verejným poriadkom. Táto bola podľa neho pre rozhodnutie vo veci kľúčová, a preto si zo strany vyššieho súdneho úradníka, ale aj okresného súdu vyžadovala špecifickejšiu a podrobnejšiu argumentáciu. Jeho právo na spravodlivý proces malo byť porušené formalistickým konštatovaním okresného súdu o tom, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením uznesenia vyššieho súdneho úradníka.

8. Sťažovateľ namieta arbitrabilitu a svojvôľu napadnutému rozhodnutiu. Opäť poukazuje na trestný rozsudok, ktorý je dôkazom toho, že exekučný titul bol dosiahnutý spáchaním trestného činu. Za absurdné považuje, že okresný súd v napadnutom uznesení, hoci mal byť podľa § 193 Civilného sporového poriadku viazaný výrokom trestného rozsudku, uviedol svoje vlastné úvahy o postavení sťažovateľa v trestnom konaní. Ak sa exekučný titul a trestný rozsudok dostanú do kolízie, napriek tomu, že vychádzajú z totožných skutkových okolností, tak si exekučný súd nemôže vybrať jedno rozhodnutie a na tomto trvať bez toho, aby zohľadnil aj skutočnosti vyplývajúce z druhého rozhodnutia.

IV.

9. Ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou (III. ÚS 391/09). Ústavný súd preskúmava len to, či zákony neboli vyložené spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav (II. ÚS 348/08). Ústavný súd za protiústavné považuje tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplné odchýlné od veci samej alebo extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Rovnako o takýto stav ide aj vtedy, ak závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 88/07). Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva rozhodnutie vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré narúša spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k odopretiu spravodlivosti (Moreira Ferreira, bod 85; Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 2867/14, bod 119).

10. So sťažovateľovou námietkou porušenia princípu kontradiktórnosti konania sa okresný súd v napadnutom uznesení náležite vysporiadal, keď uviedol, že exekučný súd nemá Exekučným poriadkom ani subsidiárne Civilným sporovým poriadkom stanovenú povinnosť zasielať vyjadrenie oprávneného k návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie na vyjadrenie sťažovateľovi. Zároveň poukázal na zásadu zákonnej koncentrácie konanie upravenú v § 61k ods. 2 Exekučného poriadku, v zmysle ktorej ak by aj sťažovateľ mal možnosť vyjadriť sa k vyjadreniu oprávneného k návrhu na zastavenie exekúcie, tak by exekučný súd na tieto jeho ďalšie vyjadrenia prihliadnuť nemohol. Uvedené vyplýva aj z uznesenia ústavného súdu č. k. IV ÚS 20/2019 z 17. januára 2019, v ktorom ústavný súd konštatoval, že zásada kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní v exekučnom konaní ako nesporovom konaní je značne oslabená.

11. Sťažovateľ poukazuje na časť odôvodnenia nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 566/2020 z 11. februára 2021, podľa ktorého je kontradiktórnosť nerozlučne spätá s princípom rovnosti zbraní a je univerzálnym právnym princípom platným v celom právnom poriadku, teda aj v civilnom súdnom konaní a súd každého druhu a stupňa ju musí rešpektovať. K tomu je však potrebné uviesť, že závery v predmetnom náleze nie sú aplikovateľné na posudzovanú vec z dôvodu podstatných odlišností v skutkovom stave, no najmä v spôsobe vytykaného porušenia princípu kontradiktórnosti v exekučnom konaní, keď v citovom náleze bolo namietané nedoručenie vyjadrenia v sťažnostnom konaní.

12. Vychádzajúc z uvedeného možno konštatovať, že okresný súd postupoval v súlade s §61k ods. 5 a 61l ods. 1 Exekučného poriadku, keď po tom, ako mu bol doručený sťažovateľov návrh na zastavenie exekúcie spolu s vyjadrením oprávneného, o tomto rozhodol a nevykonával ďalšie procesné úkony súvisiace s doručovaním nad rámec zákonných ustanovení, čo zvyrazňuje aj fakt, že sťažovateľov návrh na zastavenie exekúcie mal odkladný účinok, o ktorom je súd povinný rozhodovať prednostne.

13. Sťažovateľom namietané nedostatočné vysporiadanie sa s jeho sťažnostnými námietkami v napadnutom uznesení nie je dôvodné. Okresný súd dostatočným spôsobom odôvodnil tvrdenú neexistenciu rozporu exekučného titulu s verejným poriadkom a dobrými mravmi, ktorá mala byť podľa sťažovateľa skutočnosťou brániacou vymáhateľnosti exekučného titulu. Okresný súd vysvetlil, že existuje vykonateľný exekučný titul, ako aj riadny zákonný postup na jeho zmenu alebo zrušenie a že práve naopak, rozpor s dobrými mravmi by nastal v prípade zastavenia exekúcie voči jeho osobe, kedy by bolo zasiahnutého do práv oprávneného, ktorý disponuje kvalifikovaným exekučným titulom. Taktiež zdôvodnil nemožnosť aplikácie sťažovateľom požadovaného rozhodnutia krajského súdu z dôvodu podstatných odlišností v skutkovom stave.

14. Nad rámec uvedeného možno konštatovať, že sťažovateľom tvrdený rozpor exekučného titulu s verejným poriadkom v okolnostiach posudzovanej veci nemožno subsumovať pod skutočnosť brániacu vymáhateľnosti exekučného titulu, resp. pod žiadnu Exekučným poriadkom predpokladanú okolnosť spôsobilú dosiahnuť zastavenie exekúcie voči jeho osobe. Tak ako opakovane uvádzal exekučný súd pri rozhodnutiach o návrhoch sťažovateľa na zastavenie exekúcie, má sťažovateľ k dispozícii iné zákonom ustanovené prostriedky ako sa domôcť zmeny či zrušenia exekučného titulu v súvislosti s trestným rozsudkom.

15. K svojvôli napadnutého uznesenia je potrebné uviesť, že okresný súd, rešpektujúc viazanosť rozhodnutiami príslušných orgánov o tom, či bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal, ústavne konformným spôsobom vyhodnotil závery vyplývajúce zo sťažovateľom predloženého trestného rozsudku. Ústavne udržateľne konštatoval, že tento rozsudok nijakým spôsobom nevyvrátil tú skutočnosť, že sťažovateľ nevyužil služby poskytnuté oprávneným, úhrada ktorých bola predmetom základného konania. Okolnosť, že povinná 1 za sťažovateľa podpísala súhlas s konečnou sumou na účte vystavenom oprávneným za poskytnuté služby, samostatne nestačí na vyvodenie nevymáhateľnosti nároku voči sťažovateľovi, keď tento bol oprávnenému priznaný z dôvodu, že v základnom konaní považoval súd za preukázané, že spolu s povinnou 1 využíval služby oprávneného aj sťažovateľ.

16. V súhrne uvedeného je nutné dospieť k tomu, že odôvodnenie napadnutého uznesenia nadväzuje na jasné a zrozumiteľné odôvodnenie uznesenia vyššieho súdneho úradníka a vysporiadava sa so všetkými podstatnými sťažnostnými dôvodmi sťažovateľa. Obe rozhodnutia okresného súdu, ktorými sa exekučný súd vysporiadal s návrhom sťažovateľa na zastavenie exekúcie, nemožno považovať za svojvoľné či arbitrárne a predovšetkým v nich nemožno identifikovať žiadnu okolnosť, ktorú by bolo možné charakterizovať ako zjavnú či už skutkovú alebo právnu chybu. Preto nemožno dospieť k záveru, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa či už podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Preto bola ústavná sťažnosť vo vzťahu k napadnutému uzneseniu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. mája 2022

Peter Straka
predseda senátu